

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 24 oktober 1939 kl. 4,80 e. m.

Memorial med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande andra särskilda utskottets utlåtande nr 18 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående förordning med vissa särskilda föreskrifter rörande tillämpningen av motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 (nr 561) m. m., dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom propositionen nr 28 har Kungl. Maj:t bland annat inhämtat riksdagens yttrande över ett vid propositionen fogat förslag till förordning med vissa särskilda föreskrifter rörande tillämpningen av motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 (nr 561) m. m. I nämnda författningsförslag har upptagits bland annat ett stadgande av innebörd att 41 § tredje stycket vägtrafikstadgan den 23 oktober 1936 (nr 562) tills vidare icke skall tillämpas i vad avser straff för befordran med lastautomobil av last, vars vikt överstiger den för automobilen fastställda maximilasten.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 18 beträffande nämnda författningsförslag anfört följande:

»Vad först angår förslaget till förordning med vissa särskilda föreskrifter rörande tillämpningen av motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 m. m. avser detsamma dels att bereda lättnader i kostnaderna för motorfordons tillfälliga avförande ur automobilregistret ävensom för ny registrering av fordonet dels ock upphävande tills vidare av vissa inskränkningar beträffande den yrkesmässiga godstrafiken ävensom av straffbestämmelsen för den, som med lastautomobil befordrar last, vars vikt överstiger den för automobilen fastställda maximilasten. Utskottet har vid sin granskning av detta författningsförslag icke funnit anledning till annan erinran än såvitt angår upphävande av nämnda straffbestämmelse. Båda de i ärendet avgivna motionerna avse bibehållande av denna bestämmelse. Enligt utskottets mening kan den minskade tillgången å drivmedel icke utgöra tillräckligt skäl att åsidosätta ifrågavarande av trafiksäkerhetshänsyn betingade stadgande. Jämväl den ökade påfrestning å landsvägarna och därav föranledda svårigheter i fråga om vägunderhållet, som säkerligen skulle uppkomma till följd av upphävande av denna bestämmelse, måste även med hänsyn till den minskning av automobilskattemedlen, som uppenbarligen är att förvänta, medföra vissa betänkligheter mot förslaget i denna del. Om ifrågavarande straffbestämmelse för överskridande av fastställd maximilast borttoges, skulle det jämväl vara svårare för chauffören att efterleva bestämmelsen i 2 § vägtrafikstadgan om

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1939. 11 saml. 2 avd. Nr 21—22. 2321 89

iakttagande av omsorg och varsamhet. Med hänsyn härtill får utskottet förorda, att ifrågavarande straffbestämmelse bibehålles. Däremot har utskottet icke funnit något att erinra mot att Kungl. Maj:t, på sätt i propositionen omnämnes, i cirkulärskrivelse till vederbörande myndigheter anmodar dem att tillse, att sådana inskränkningar, som till undvikande av olämplig konkurrens vid meddelande av tillstånd till yrkesmässig trafik med lastbil gjorts i fråga om utnyttjande av fordonets maximilastförmåga, tills vidare fränkännas giltighet.»

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava kamrarna vid behandling av utskottets utlåtande i nämnda hänseende stannat i olika beslut, i det att första kammaren godkänt utskottets uttalande, varemot andra kammaren beslutat att ovan intagna stycke av utskottets utlåtande skulle hava följande lydelse:

»Vad först angår — — — (lika med utskottets förslag) — — — fastställda maximilasten. Utskottet har vid sin granskning av detta författningsförslag lämnat detsamma utan erinran.»

Utskottet.

Kamrarnas beslut beträffande ifrågavarande stycke i utskottets motivering innebära, att första kammaren ansett den nu gällande straffbestämmelsen för överskridande av fastställd maximilast böra bibehållas, varemot andra kammaren förordat upphävande tills vidare av samma bestämmelse.

Efter övervägande av möjligheten till sammanjämkning av kamrarnas skiljaktiga beslut har utskottet ansett sig böra föreslå, att riksdagens yttrande beträffande ifrågavarande författningsförslag erhåller följande lydelse:

»Vad angår *förslaget till förordning med vissa särskilda föreskrifter rörande tillämpningen av motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 m. m.* avser detsamma dels att bereda lättnader i kostnaderna för motorfordons tillfälliga avförande ur automobilregistret ävensom för ny registrering av fordonet, dels ock upphävande tills vidare av vissa inskränkningar beträffande den yrkesmässiga godstrafiken ävensom av straffbestämmelsen för den, som med lastautomobil befordrar last, vars vikt överstiger den för automobilen fastställda maximilasten. Riksdagen har vid sin granskning av detta författningsförslag icke funnit anledning till annan erinran än såvitt angår upphävande av nämnda straffbestämmelse. Båda de i ärendet avgivna motionerna avse bibehållande av denna bestämmelse. Förslaget om straffbestämmelsens upphävande har föranletts av önskemålet att genom ianspråktagande av den säkerhetsmarginal i fråga om en automobils lastkapacitet, som i allmänhet torde föreligga, möjliggöra ett effektivt utnyttjande av motorbränslet. Ett fullständigt upphävande tills vidare av nämnda stadgande kan emellertid befaras medföra, att automobilerna ofta komma att belastas hårdare än den förefintliga säkerhetsmarginalen tillåter. Därigenom skulle avsevärda olägenheter ur trafiksäkerhetssynpunkt kunna uppkomma. Jämväl den ökade påfrestning å landsvägarna och därav föranledda svårigheter i fråga om vägunderhållet, som säkerligen skulle uppkomma till följd av ett fullständigt upphävande av denna bestämmelse, måste bland annat med hänsyn till den

minskning av automobilskattemedlen, som uppenbarligen är att förvänta, medföra vissa betänkligheter mot förslaget i denna del. Om ifrågavarande straffbestämmelse för överskridande av fastställd maximilast helt borttoges, skulle det jämväl vara svårare för chauffören att efterleva bestämmelsen i 2 § vägtrafikstadgan om iakttagande av omsorg och varsamhet.

Riksdagen har sig bekant att beträffande vissa bilar den fastställda maximibelastningen innefattar en icke obetydlig säkerhetsmarginal. En möjlighet att uppnå det med propositionen avsedda syftemålet utan att förut berörda olägenheter behöva uppkomma synes därför vara att efter prövning i varje särskilt fall medgiva höjning av den för vissa fordon tillåtna maximilasten. Storleken av den höjning, som sålunda skulle kunna tillåtas, synes bland annat vara beroende av fordonets konstruktion, och resultatet av prövningen kan komma att utfalla olika för olika fordon. Ifrågavarande prövning torde lämpligen kunna anförtros åt besiktningsmännen. Riksdagen förordar alltså, att straffbestämmelsen för överskridande av tillåten maximilast bibehålles, men att föreskrifter meddelas, vilka underlätta ny prövning för olika slag av fordon angående frågan, huruvida en höjning tills vidare av den tillåtna maximilasten kan medgivas.

Vad angår frågan att Kungl. Maj:t, på sätt i propositionen omnämnes, skall i cirkulärskrivelse till vederbörande myndigheter anmoda dem att tillse, att sådana inskränkningar, som till undvikande av olämplig konkurrens vid meddelande av tillstånd till yrkesmässig trafik med lastbil gjorts i fråga om utnyttjande av fordonets maximilastförmåga, tills vidare hävas, har riksdagen ej funnit skäl till erinran.»

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att vardera kammaren, med frånträdande av sitt tidigare beträffande utskottets utlåtande nr 18 fattade beslut såvitt angår förslaget till förordning med vissa särskilda föreskrifter rörande tillämpningen av motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 (nr 561) m. m., måtte förklara, att riksdagen vid sin granskning av samma förslag icke funnit skäl att mot detsamma göra andra erinringar än i förevarande memorial upptagits.

Stockholm den 24 oktober 1939.

På andra särskilda utskottets vägnar:

S. LINNÉR.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Linnér, Hagman, Linder, Heiding, Norman, Sederholm, Branting, Olof Carlsson, Ewerlöf*, Knut Petersson, John Gustavson** och *Sten*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Olsson* i Mellerud och *Olovson* i Västerås, fru *Nordgren*, herrar *K. A. Westman, Lindberg* i Stockholm, *Hermansson* i Norrköping och *Hagberg* i Malmö, fru *Gustafson* samt herrar *Henriksson, Gardell* och *Barnekow*.

* Ej närvarande vid memorialets justering.

Reservation

av herrar *Linder, Olof Carlsson, Knut Petersson, Sten* och *Lindqvist*, fru *Nordgren*, herrar *K. A. Westman* och *Hagberg* i Malmö, fru *Gustafson* samt herrar *Henriksson, Gardell* och *Barnekow*.
